

**KLEINE
KEIZER
KRANT**

FEBRUARI 2024 • NR. 77

foto Patrick Cohen

**DEKENIJ
PRINSEN
HOF**

WELKOM IN DE WAANZINNIGE WIJZE WERELD VAN HET PRINSENHOF

INHOUD

- Editoriaal p. 3
- Agenda p. 4
- Een nieuwe wijkregisseur p. 5
- Bij de burens p. 8
- Het werk achter de schermen p. 12
- De wondere wereld van Frank Steyaert p. 16
- Eerherstel voor 'heksen' aan de Donkere Poort p. 21
- Gedicht p. 25
- Ik wil deze nacht in de straten verdwalen p. 27
- Contacten p. 30
- Colofon p. 31

EDITORIAAL

foto Patrick Cohen

Beste burens van het Prinsenhof

Terwijl het buiten wintert, koesteren we de warmte van het Prinsenhof. De herinnering aan de vele mooie activiteiten in het Prinsenhof brengt gloed in onze harten.

2023 was voor onze buurt een succesvol jaar. We waren heel blij met de vele deelnemers aan onze activiteiten. De foto's in dit krantje spreken voor zich.

Heeft elk van jullie trouwens al onze stratenvlaggen gezien? Zo mooi en wat een creativiteit. De kunstbiënnale Prinsenhof bleek een schot in de roos en zette onze buurt op de culturele kaart.

In 2024 gaan we samen verder **voor een warme buurt**. Zag je onze 5 wensen voor jullie allen op de vele ramen in de straten van het Prinsenhof? **Met nieuwe ontmoetingen, met meer lichtpuntjes, van burens tot vrienden, vol intense bewondering en op jullie gezondheid!**

We wensen jullie een heel mooi nieuw jaar toe.

Hou zeker 30, 31 augustus en 1 september 2024 vrij voor de prinsenhoffeesten.

Jullie deken, Katia

AGENDA

zondag 25 februari om 14u30, buurthuis
VOORSTELLING POËTISCHE VERTELLINGEN

vrijdag 1 maart, buurthuis
DARTS

zondag 3 maart van 15 tot 17 uur, buurthuis
KLEINE LEESCLUB

zondag 24 maart van 10 tot 12 uur, pleintje aan Zilverhof
GENTSCHEN GRUUTE KUIS

vrijdag 5 april, buurthuis
INFO AUTODELEN

zondag 14 april om 10u30, buurthuis
BOEKENBUREN

zondag 21 april, gelijkvloers en tuin
7DE WEGGEEFEVENT

vrijdag 3 mei
DARTS & BAR ROZANE

zaterdag 8 juni, gelijkvloers en tuin
CONCERT

vrijdag 28 juni 2024, Lievekaai
PASTAFESTIJN

weekend 30 augustus - 1 september
PRINSENHOFFESTEN

EEN NIEUWE WIJKREGISSEUR!

Onze nieuwe wijkregisseur heet **Eline Schmidt**.

In december 2023 kwam ze al eens kennismaken met onze kerngroep. In januari 2024 maakte ze op een middag wat tijd vrij om zich ruimer voor te stellen.

Opleiding en interesses
Eline studeerde pedagogie, richting sociale agogiek en vergelijkende cultuurwetenschappen.
Haar interesses liggen van jongsaf aan bij sociaal engagement en werken met kwetsbare groepen.

Traject
Eline startte bij Samenlevingsopbouw (SAAMO), werkte voor het Brede Scholenproject en voor LUS vzw, een toffe Gentse organisatie die mensen met elkaar in verbinding brengt.
Sinds oktober 2019 maakt Eline deel uit van de Dienst Beleidsparticipatie, Stad Gent.
Ze coördineert er het lerend netwerk van de Gentse adviesraden en is wijkregisseur van wijk 6.
Wijk 6 is de spreeknaam bij Eline en collega's voor het gebied dat het **Elisabethbegijnhof, Papagaai, Sint-Michiels en onze buurt Prinsenhof** omvat.

Wij staan per toeval als zesde op de lijst van 25 Gentse wijken. Op <https://gent.buurtmonitor.be/dashboard> kun je cijfers en dat over de wijken terugvinden. Zoek er maar eens op Elisabethbegijnhof - Prinsenhof - Papagaai - Sint-Michiels naar een thema en vergelijk met de cijfers van Gent of een andere wijk. Je vindt er boeiende informatie en stof tot nadenken.

Een paar vragen voor Eline

Ben je vertrouwd met het Prinsenhof?

Ik woon in Moscou Gentbrugge maar ken de buurt al wat en draag één plekje een bijzonder hart toe. Het is niet moeilijk om te raden welk, als je weet dat haar dochter Rosanne (bij haar met een s) heet!

Wanneer zul je tevreden zijn over je werk voor deze wijk?

Als ik een brug kan leggen tussen de organisaties in de buurt en het stadsbestuur en vooral ook de stadsdiensten. Ik vind het belangrijk dat de diensten oog hebben voor het leefbaarheidsperspectief. Als de Stad plannen maakt, moeten de diensten niet alleen hun visie en technische kennis inbrengen maar ook het perspectief van de bewoners van de wijk. Ik wil daar samen met jullie over waken.

Op onze eerste ontmoeting gaf je mee dat kwetsbare mensen voldoende bereiken een aandachtspunt voor wijk 6 is. Kun je ons suggesties doen?

Ik begrijp dat het niet eenvoudig is maar kleine initiatieven kunnen helpen. Bv. op activiteiten proberen connecteren met mensen die alleen staan of voor het eerst komen of mensen die nieuw zijn in de buurt uitnodigen voor een glas.

Ik vind het uithangen van jullie nieuwe activiteitenkalenders in de buurt een zeer goed initiatief net zoals het werken met straatverantwoordelijken. Het zou fijn zijn, mochten die kunnen uitgroeien tot straatambassadeurs die mensen die nieuw zijn, onthalen maar burens ook helpen de weg te vinden naar b.v. het OCMW, het lokaal dienstencentrum Ten Hove, laagdrempelige gezondheidszorg in de buurt, voedselhulp, opleidingscentra, e.d.

Als jullie de activiteitenkalender ook aan die organisaties doorspelen, kan dat in twee richtingen werken.

Heb jij al plannen voor ons op korte termijn?

Ik wil binnenkort de dekenijbesturen van Elisabethbegijnhof, Prinsenhof, Papegaai en Sint-Michiels samenbrengen om elkaar te leren kennen en samen na te denken hoe we zorg kunnen dragen voor deze wijken.

We hebben hen uitgenodigd op ons pannenkoekenfestijn.

Ah fijn, ik heb me er ook voor ingeschreven, ik kijk er naar uit!

Interview en verslag door
Johan Vandeputte en Katia Vandendriessche

BIJ DE BUREN

Welkom nieuwe buren

Op de Lievekaai 21, eerste verdieping woont nu Beatrijs Van den Abeele, de mama van Benedicte Lescauwaet die op hetzelfde nummer het gelijkvloers bewoont.

Op Lievekaai 23, hoekhuis, woont de familie Spencer uit de Verenigde Staten. Ze zijn blijkbaar al goed ingeburgerd want de kinderen hielpen mee bij de pasta avond en bij het ontwerp van de vlag!

Vaarwel lieve buren

Yves Buysse overleed op 21 oktober 2023. Hij woonde in het Prinsenhof naast de ingangspoort van de Paters. Hij was een heel actief medewerker bij de Paters.

Op 18 januari overleed buurtbewoonster **Nelly Matthys** in het rusthuis te Oordegem. Nelly werd op 15 december 1921 geboren. Ze woonde in Prinsenhof 65. Ze groeide op in Wakken (West-Vlaanderen) als dochter van een slager.

Ze was naaister van beroep, leerde een Gentenaar kennen en kwam naar Gent wonen. Nelly was steeds verzorgd gekleed.

Ze genoot van het leven: ze ging graag uit eten, dronk elke dag een Porto en soms een Westmalle tripel. Dankzij haar buren bleef ze tot 102 jaar zelfstandig wonen.

Tekst door Margriet Vermeiren

We wensen de families veel sterkte toe.

Vrijwilligers gezocht

120 vrijwilligers uit het Prinsenhof zetten zich in op de feesten en op de biennale. Geen enkele buurt doet het ons dat na. We zijn daar fier op. Bedankt allemaal!

Toch komen we nog handen tekort. Daarom, aan elke bewoner van het Prinsenhof en omgeving: bied spontaan aan om op onze activiteiten een handje toe te steken. Eender welke hulp is welkom, het hele jaar door! Contacteer iemand van de kerngroep.

16/02/2020: Nelly (links) 98 jaar jong op de Berlin-matinee in de Prinsenzaal Karmelieten

Babysitters gezocht!

De rubriek met het aanbod van babysitters is al een tijd verdwenen uit onze buurtkrant. Jammer want wellicht zijn veel jonge gezinnen op zoek naar een babysit in buurt.

Heb je zin om te babysitten terwijl de ouders genieten van een avondje uit? Stuur dan een mailtje naar riet.wille@pandora.be en jouw naam en gsm-nummer verschijnt in het volgende nummer van de Kleine KeizerKrant!

Deze dames zijn alvast van dienst:

Louise Dewolf, Tinnenpotstraat, +32 484 92 47 27
Lolita Standaert, Rabotstraat, +32 488 54 28 66.

Er zit muziek in de buurt

Wie zin heeft in een streepje muziek kan op zondagochtend om 11.00 uur terecht in de Tinnenpot. Het is klassieke muziek, gebracht door musici die spelen in de Munt. Kwaliteit verzekerd!

Zondag 10 maart 2024

Zangrecital Lisa Willems & Matthieu Walendzik:

Mozart, Debussy, Lehar, ...

Zondag 7 april 2024

Pianokwintet Robert Schumann:

Schumann, Mendelssohn.

Mussenverblijf met minder muziek

Als je in de Burgstraat voorbij de parking van de Karmelieten langsliep, werd je blij van het luide getjilp van de mussen die in de haag wonen. Iemand met een vogelhart voorzag de beestjes regelmatig van zaadbollen. Iemand zonder vogelhart vond het blijkbaar nodig om die haag te fatsoeneren waardoor ze minder bescherming biedt en waardoor je nu iets minder enthousiast getjilp hoort. Of hoe je ook in de stad al dan niet vogelvriendelijk kunt zijn.

Oproep theater Tinnenpot

Wie in het Prinsenhof woont, kent wellicht Theater Tinnenpot. Tinnenpot ligt in de Tinnenpotstraat. Het is een cultuurhuis met maar liefst zes zalen.

Allerlei artiesten, acteurs en kunstenaars kunnen er terecht om het beste van zichzelf te geven en dat natuurlijk graag voor een volle zaal. Tinnenpot merkt echter dat dit heel wat gevolgen heeft voor de buurt. Zo staan er bij evenementen vaak heel wat fietsen in de smalle straat geparkeerd terwijl er duidelijk verwezen wordt naar de fietsparkings in de buurt. Daarnaast vergeet het publiek zijn enthousiasme te bedwingen bij het verlaten van de zaal waardoor de rust van de buurt niet altijd gerespecteerd wordt.

Daarom is Tinnenpot op zoek naar vrijwilligers!

Wil jij, een halfuurtje voor en na een event, optreden als steward om enerzijds de fietsers de juiste weg te wijzen en anderzijds achteraf de rust te bewaken in de straat? Dan mag je je altijd aanmelden via berdien@tinnenpot.be In ruil hiervoor biedt Theater Tinnenpot je twee vrijkaarten aan voor het event waarop je steward bent of eventueel een andere productie.

Het Team Tinnenpot bedankt je alvast om op die wijze een steentje bij te dragen om cultuur in het centrum van de stad te behouden.

Berdien, namens Team Tinnenpot

HET WERK ACHTER DE SCHERMEN

... mag ook wel eens in het spotlicht

Johan Vandeputte en Hadewig Stinissen zijn de kersverse voorzitter en secretaris van Prinsenhof Cultuur.

Sara Geysels is na 9 jaar management van hostel de Draecke verhuisd naar Turnhout.

We wuifden Sara uit op zaterdag 13 januari 2024. Zelfs Sinterklaas pinkte een traantje weg. Sara nam naast de boekhouding van onze vzw's heel wat andere taken op.

Een mooie tekst van Wouter over Sara's inzet kun je lezen op de Facebookgroep Bewoners Prinsenhof Gent.

Hadewig Stinissen neemt de boekhouding Prinsenhof Cultuur over en **Els De Smedt** het communicatiewerk.

Marie-Anne Geenens staat in voor de boekhouding van Dekenij Prinsenhof.

De nieuwe statuten van Dekenij Prinsenhof en Prinsenhof Cultuur verschenen op 27 december 2023 in het Staatsblad.

Willem De Beuckelaere en **Ann Eekhout** begeleidden de actualisatie ervan.

Beide vzw's vormen samen de kerngroep Prinsenhof die samengesteld is uit: **Patrick Cohen, Els De Smedt, Marie-Anne Geenens, Christ Gillis, Kaat Heyse, Stanny Leeuws, Katia Vandendriessche, Johan Vandeputte, Leo Verlinden en Michel Vlaemminck.**

foto Patrick Cohen

Er zijn ondertussen ook al 3 subgroepen gevormd die elk voor een specifieke buurtactiviteit instaan:

- **De Boekenburen**, Willem De Beuckelaere & Peter Van den Eede
- **Pilates**, Sofie Vandelannoote & Annabelle Cock
- **Qigong***, Jacqui Goegebuer **de uitspraak luidt tsjie ghong maar in het Prinsenhof zeggen we chicon naar het befaamde Vlaamse gerecht*

Nog dit: het voorjaar is nog niet gestart en we zijn al aan het opruimen geslagen!

Christ, Han en Stanny trierden onze opslagplaats en Hadewig stelde de buurthuiszolder op orde. Bovendien zullen Jaak Van Vooren en Brigitte De Craene werk maken van ons archief.

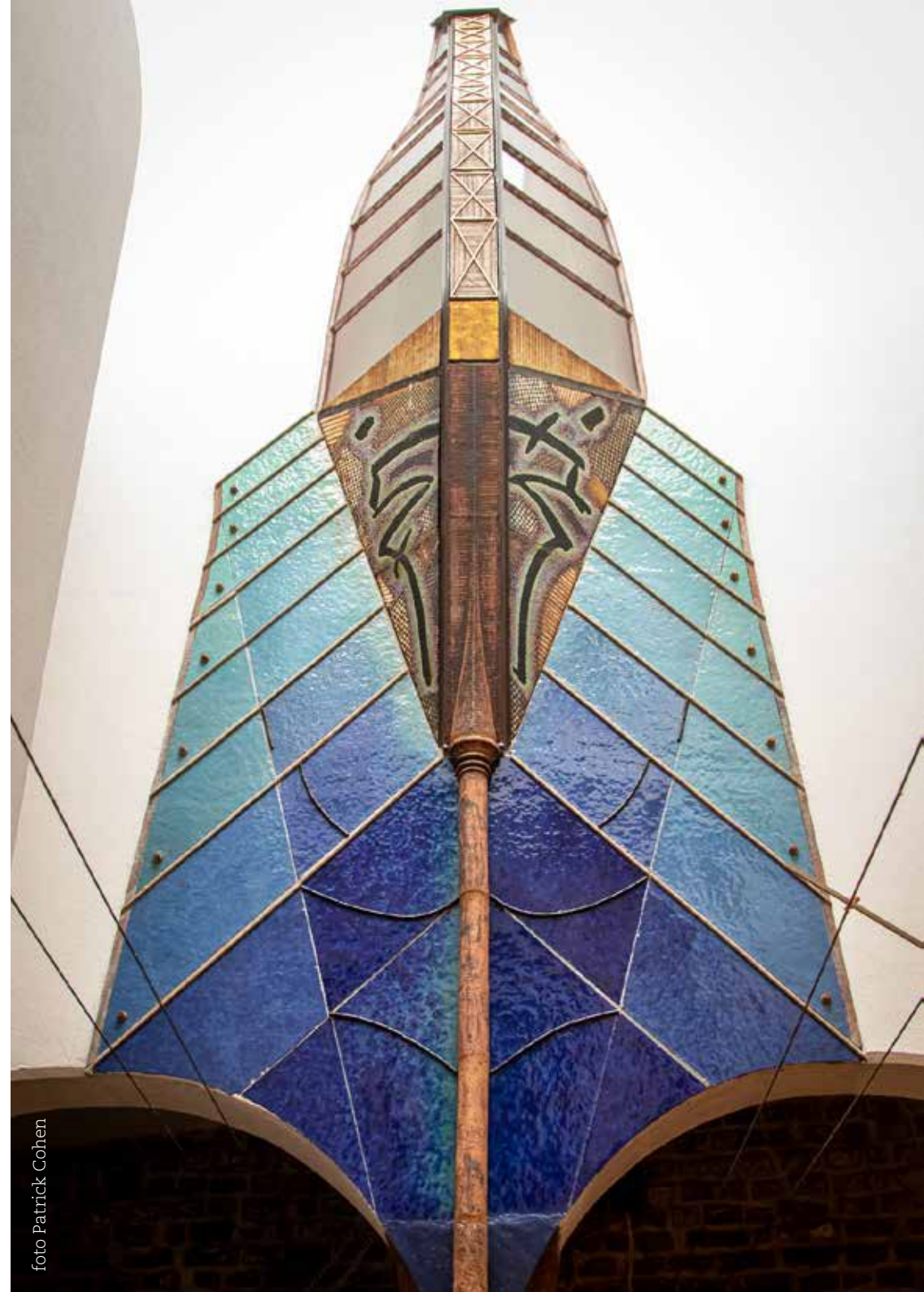

DE WONDERE WERELD VAN FRANK STEYAERT

Ons Prinsenhof herbergt een uitgebreide fauna interessant volk die de buurt kleur geven. In dit verhaal is blauw het leidmotief, de “onwezenlijke en ongrijpbare kleur”, zoals Frank Steyaert die omschrijft. “In de natuur komt nagenoeg geen blauw voor behalve in het onmetelijke: de lucht en water die beide eigenlijk geen kleur hebben maar die we als blauw ervaren. Ik maak ook juwelen en mijn lievelingskleuren zijn goud met lapis lazuli, wat de Egyptenaren ook gebruikten.”

En daarmee zitten we helemaal in Steyaerts wondere wereld die het aanzicht van onze buurt mee vorm geeft. Het huis van broer en architect Dirk Steyaert aan Prinsenhof 4 (hoek met Gewadplein) kennen we allemaal: de opvallende keramische bekleding met de vele blauwe elementen die erin verwerkt zitten en die zich onder invloed van het zonlicht telkens anders toont, verraden de hand van Frank. De gevel van Franks eigen woning (Tinnenpotstraat 16) kun je zien als een monumentale uitvergroting van de talloze keramische sculpturen die hij gedurende jaren produceerde, geïnspireerd door boegbeelden van scheepswrakken. Gedurfde architecturale ingrepen in ons “dorp in de stad” maar met respect voor de geest en de schaal van de buurt. Toch heeft de argeloze passant niet het flauwste vermoeden van wat die gevels verbergen. Een wirwar van kleine ruimtes en trappen leiden je van de ene verbazing naar de andere. Het meubilair en de vele historische gebruiksvoorwerpen verplaatsen de bezoeker naar de late middeleeuwen of de renaissance. Dit is Franks cadeau aan de buurt: beide huisjes waren, toen hij ze in 1982 ontdekte, onherkenbaar als de 500 jaar oude woningen die Keizer Karel in zijn prille jeugd kan gekend hebben. Samen met broer Dirk begon hij met het blootleggen van de originele bouwelementen -voor zover ze nog te vinden waren- en met die te restaureren.

Portret Frank bij kunstwerk:
Boegbeelden vormen jarenlang een rode draad
doorheen Franks werk.

Frank was eigenlijk voorbestemd om mee te werken in het bedrijf van zijn vader, een groothandel in bouwmaterialen. Daarom ging hij bouwkundig tekenen studeren in Aalst ter voorbereiding op een architectuurstudie. Net toen hij zich zou inschrijven in de Academie in Antwerpen werd het bedrijf van zijn vader onteigend om er een spoorwegbrug te leggen. “Mijn vader zag het niet meer zitten om op een nieuwe locatie helemaal te herbeginnen en hield ermee op. Die architectuurplannen hadden dus voor mij geen zin meer en dan schreef ik in voor keramiek. Dat heb ik me nooit beklagd want ik heb heel mijn leven gedaan wat ik graag deed. Ik heb al die tijd ook lesgegeven in Deinze, Dendermonde en Liedekerke. En eigenlijk ben ik zo in Gent beland: dat is halfweg Deinze en Dendermonde en dus bleef ik altijd slapen in Gent waar mijn broer op kot zat. Nadien kochten mijn ouders het hoekhuisje aan het Gewad (waar Dirk Steyaert nu nog zijn kantoor heeft, nvdr) waar we verbleven.

En zo heb ik uiteindelijk de huisjes in de Tinnenpotstraat ontdekt. Na de restauratie werd er jarenlang een kunstgalerie in ondergebracht om vervolgens een privémuseum te worden.”

Tijdens de rondleiding wijst Frank, gehuld in een blauwe pull en met blauwe muts, onder meer op een smalle houten trap uit de 15de eeuw. Dan wijst hij op indrukwekkende balken, een zogenaamde raveelconstructie die getuigt van de oorspronkelijke houten gevel. In de 16de eeuw moest die op last van de overheid (wegens het brandgevaar) vervangen worden door een stenen gevel. Uiteindelijk komen we bij de *pièce de résistance*: de waterput uit de 13de eeuw die hij terug te voorschijn toverde. Toen hij hem ontdekte, bleek hij volledig volgestort.

Het museum herbergt naast een uitgebreide verzameling archeologisch keramiek uit alle tijdperken en continenten ook werk van hedendaagse kunstenaars en heel wat grafische kunst. Dit alles confronteert hij met zijn eigen werk dat zowel in diversiteit als in hoeveelheid de bezoeker overweldigt: de scheepswrakken met minutieus gedetailleerde lading in verschillende formaten, de schalen, bekers en sieraden, ...

Uiteindelijk belanden we via de tweede verdieping in een totaal andere realiteit: een hedendaagse ruimte met witte wanden en vloer waar het daglicht overvloedig binnenstroomt. “Dit gedeelte is een toevoeging achter de twee oorspronkelijke huisjes. Hier stond een loods waar vroeger een fotostudio in zat (Blue Studio)” legt Frank uit. Centraal eist een grote witte constructie, in de vorm van... alweer een scheepboeg, de aandacht op. De wanden bieden plaats aan een serie vitrines waarin ook hier een schat aan keramische kunstwerken wordt getoond. Drie ervan blijken elk een ets van James Ensor te bevatten, telkens vergezeld van een aardewerken vaas van Willy Finch die samen met Ensor aan de Brusselse Academie studeerde en ook van Engelse ouders stamde. “De kunstwerken die ik hier tentoon stel, vervang ik regelmatig zodat er steeds iets nieuws te zien is” verduidelijkt Steyaert. “Wat hier getoond wordt, is slechts een klein deel van mijn verzameling. Het grootste deel bevindt zich in het museum van La Louvière en verder in mijn atelier in Denderbelle en het Designmuseum in de Jan Breydelstraat. Ja, van zodra ik een eigen werk verkoop, koop ik daar weer nieuw werk mee op brocantes of op veilingen. Het is een passie.”

Ik vraag me ondertussen nog steeds af wat die grote centrale constructie in de ruimte betekent. Je blijft ontdekken: Steyaert opent een deur en blijkt dat de binnenzijde van “het schip” een werkruimte is. Er staat een bureau en de wanden doen dienst als bibliotheek met talloze werken over porselein- en keramiekkunst.

Frank vertelt nog honderduit over de talrijke tentoonstellingen van zijn werk in binnen- en (vooral) buitenland, zijn levenslange bewondering voor het werk van Jules De Bruycker, de woningen waarvoor hij de binnenhuisvormgeving verzorgde: deuren, ramen tot soms meubilair toe. Eén van zijn realisaties was het huis in de Jan Breydelstraat waar nu Maison Elza gevestigd is. Hij toont me een hele reeks boekwerken en gespecialiseerde tijdschriftartikels die gewijd zijn aan zowel zijn kunstwerken als zijn architecturale projecten. We hebben hier geen plaats om die allemaal op te noemen maar als uitsmijter houdt hij nog een leuke anekdote achter de hand.

“Op een dag krijg ik een telefoon van iemand: ‘We hebben hier een artieste op bezoek en die wil absoluut uw huis zien.’ Het was blijkbaar een incognito gebeuren en ik kreeg van tevoren niet te horen wie mijn bezoeker zou zijn. ’s Anderendaags wordt aangebeld en daar staat Tina Turner voor de deur met drie begeleiders. Ik was zodanig uit mijn lood geslagen dat ik nauwelijks iets kon zeggen. Ik was zo’n fan van Tina Turner, heb heel wat van haar elpees en dan staat ze ineens in mijn huis, dat was niet wezenlijk. Heel wat bekende namen die hier op bezoek komen, zetten hun handtekening op het plafond in mijn keuken maar dat durfde ik haar niet vragen. Ze heeft hier dan heel lang alles grondig bekeken en vond alles knap. Zo is Tina Turner in het Prinsenhof geweest, iets wat weinig mensen hier weten.”

Voor wie de stap nog niet gezet heeft: het Frank Steyaert museum is elke eerste zondag van de maand te bezoeken (behalve juli en augustus).

Patrick Cohen

EERHERSTEL VOOR 'HEKSEN' AAN DE DONKERE POORT

foto Patrick Cohen

Tekst op basis van een gesprek met historica **Maartje van der Laak**.

Op 2 september 1602 werd de Gentse kathedraal geteisterd door een felle brand waarbij het bovenste deel van de kathedraaltoren in vlammen opging. Men kan het gebeuren als volgt voorstellen:

Brand! De toren van de kathedraal staat in brand!! De mare verspreidt zich als een lopend vuurtje door de stad. De Gentenaars reppen zich met angstige nieuwsgierigheid de straten op, om van dichtbij of van ver, al commentariërend, de brand te volgen. Ook de bewoners van het Prinsenhof staan op uitkijk. Zelfs aartshertogin Isabella is gewaarschuwd en volgt van op afstand het gebeuren van de vlammen van de torenspits. Mogelijks is ze zelfs naar de kasteeltoren van het Prinsenhof, het zogenaamde ‘belvédère’, geklommen om van daaruit de dramatische brand te kunnen volgen. En men begint zich vragen te stellen. Hoe kan zo’n brand, in Gods naam, in een aan Gods gewijd gebouw ontstaan? Zeker moet de duivel daar voor iets tussen zitten! Kijk eens goed! Is dat daar geen heks die men, tussen de vlammen en de rookwalmen door, rond de kathedraaltoren ziet vliegen? Ongetwijfeld! Hoe kan dat ook anders!

Inderdaad. Nadien legt Isabella officieel getuigenis af dat ze met eigen ogen heksen op bezems rond de brandende torenspits heeft zien vliegen. De Gentse schepenen gaan onder de bevolking op zoek naar mogelijke personen die relaties zouden kunnen hebben met de duivel. Een pact met de duivel bewijzen, was niet zo vanzelfsprekend en de rechtszaak werd naar hoger doorgeschoven en op het niveau van het graafschap onderzocht. Uiteindelijk vond men in Harelbeke de geschikte zondebok, een vrouw die, zij het op de pijnbank, bekentenissen aflegt.

Vele eeuwen lang werd voor allerlei onheil zoals branden, ongevallen, misoogsten, hagelbuien, ziekten, miskramen, enz. de schuld gegeven aan personen die een overeenkomst zouden hebben met de duivel, meestal vrouwen maar ook mannen. De heksenwaan tierde ook in Gent welig. Er zijn alleszins namen bekend van in de 14de tot in de 18de eeuw. De gedenkplaat die op 7 november 2023 aan de **Donkere Poort** werd ingehuldigd, vermeldt een zestigtal personen, waaronder vrouwen, mannen en zelfs een kind. Men kan dit gedenkteken beschouwen, niet enkel als een vorm van eerherstel voor de talrijke slachtoffers die op de pijnbank werden gelegd of zelfs ter dood werden gebracht maar ook, verwijzend naar onze huidige tijd, voor het uitsluiten of vervolgen en zelfs doden van onschuldige burgers en tevens als een oproep tot verdraagzaamheid.

Om een beetje zicht te krijgen op de geschiedenis van het heksenfenomeen gingen we te rade bij Maartje van der Laak die, samen met dr. Jonas Roelens, de heksenvervolgingen bestudeerde en zich dieper waagde in de geschiedenis van de magie. Maartje gaf een boeiende lezing in het buurthuis op 17 november 2023. Als historica is ze auteur van verschillende werken o.a. het kinderboek 'Het geheim van de Vlaamse Meesters' en de historische thriller '2031, het einde van België'. Ze doceert aan gidsen en reisleiders.

De gedenkplaat, aldus Maartje van der Laak, vermeldt de namen van de slachtoffers die tot op de dag van vandaag gekend zijn. De meesten werden veroordeeld door het Gentse stadsbestuur, dit wil zeggen door de Schepenbank van de Keure, dat normaliter zetelde in het Stadhuis. Degenen waarvan de namen op de gedenkplaat met een kruisteken aangeduid worden, werden ook in Gent ter dood gebracht. Tussen 1364 en 1713 zijn er in Gent minstens 44 vrouwen maar ook 15 mannen van hekserij beschuldigd. Onderaan de gedenkplaat ziet men een QR-code, zodat geïnteresseerden steeds recente gegevens kunnen raadplegen.

Niet alleen het stadsbestuur maar ook andere instellingen, zoals de Raad van Vlaanderen (het bestuur van het graafschap) of het kerkbestuur waren bij de heksenvervolging betrokken. Alleszins de naam van twee personen die door de Raad van Vlaanderen werden veroordeeld en ter dood gebracht, staat op de prinsenhofgedenkplaat vermeld, namelijk Elisabeth Vlamincx (+1595) en Tanneken Viaene (+ 1670). Van Tanneken Viaene weet men dat ze werd opgesloten in een houten kooi in het poortgebouw van het Gravensteen. Vanuit deze kooi werd ze daarna naar de 'vierkante kamer' gebracht waar de foltering door de beul plaats-

vonden met de bedoeling bekentenissen af te dwingen. In de middeleeuwen werden vele heksen als straf gezeseld en tentoongesteld aan het publiek. Op de vroegere Vismarkt (de huidige Groentenmarkt) stonden daartoe vier pilaren waaraan de veroordeelden werden gebonden en aan het Groot Vleeshuis (op dit ogenblik half verborgen achter het Galgenhuisje) kan men nog de zogenaamde 'ijzeren lenen' zien, een bank waarop de veroordeelden werden geplaatst ter bespottung door het publiek. Men kon de heksen ook als straf op bedevaart zenden, bijvoorbeeld naar Sint-Jacob van Compostella of naar Onze-Lieve-Vrouw van Milaan.

Vooraf in de tweede helft van de 16de eeuw - mogelijk is er een verband met de 'kleine ijstijd' (koude periode met bevroren rivieren en misoogsten) - werden strengere straffen toegepast zoals wurging of verbranding. Op het Veerleplein bij het Gravensteen werden vanaf 1595 personen die verdacht werden van hekserij levend verbrand. Het vuur werkte immers louterend, zo waren de rechters van mening.

Men moet er zich rekenschap van geven dat ook de rechters vaak het 'duivelse' boze oog van de te veroordelen mannen of vrouwen vreesden. Vandaar dat men vaak beroep deed op een gespecialiseerde heksenbeul om bekentenissen af te dwingen. Een befaamd boek waarop de rechters bovendien konden terugvallen was de zogenaamde *Heksenhamer of de Malleus Maleficarum* (letterlijk vertaald: de hamer van de opzettelijke kwaaddoeners). Het was een 15de-eeuws handboek voor de heksenjacht met aanwijzingen voor het ondervragen van heksen en een overzicht van de meest effectieve foltermethodes. Het werd in 1485-1486 geschreven door Heinrich Kramer, een dominicaan-inquisiteur in Duitsland maar het werd gewillig gebruikt, omdat het de rechters ook, zo geloofde men, bescherming bood tegen het 'duivelse heksenooog'.

Volgens *de Heksenhamer* konden de heksen van de gekookte beenderen van ongedoopte kinderen een duivelse zalf bereiden. Als ze daarmee een stok, bezem of stoel bestreken, zouden ze ermee kunnen vliegen. De duivel gaf bovendien de voorkeur aan vrouwen, want die hadden immers een sleutelpositie ten aanzien van ongeboren en pasgeboren kinderen. Maar ook jongeren werden niet ontzien door de duivel. Zo werd in 1713 nog Daniël Denijs, een weesjongen, zeven jaar oud, wegens zonderling gedrag, kaalgeschoren en naakt voor de rechters in het Gravensteen gebracht en onderzocht op de aanwezigheid van duivelstekens.

Niet alleen op de gedenkplaat aan de Donkere Poort of bij het historisch onderzoek maar ook in de literatuur vindt men Gentse heksen. Verwijzen we slechts naar de recent verschenen roman *Tussen slijk en satijn* van Lyne Uytterhoeven waarin in augustus 1539 een zekere Lieven Pien door de rechters op duivelstekens wordt onderzocht en op het Veerleplein, dat zwart zag van het volk, door de beul wordt terechtgesteld.

René en Rita De Herdt-Godyns

foto Michiel Devijver voor Ledereen Leest

EEN JAS VOOR HET GRAS

Een grasveld:
als het regent, is het nat.
Gaat het vriezen, is het glad.
Valt er hagel, is het hip.
Gaat het sneeuwen, is het wit.
En als er rijm ligt,
is het grasveld een gedicht.

Riet Wille, *Dag huis, ben je thuis?* De Eenhoorn, 2024

IK WIL DEZE NACHT IN DE STRATEN VERDWALEN

Ik wil deze nacht in de straten verdwalen zong Wannes Van de Velde, de betreurde, authentieke volkszanger met het hart op de juiste plaats én op de tong. Hij hield van de eenvoudige volksmensen, hun verhalen en emoties, vaak gelardeerd met enkele klinkende vloeken maar vaker nog blijk gevend van levensvreugde en simpel contentement.

Door het Prinsenhof lopen, had hij wellicht ook graag gedaan. De prinsenhovelingen zijn nu allicht wat hedendaagser, de levensstandaard is hier nu hoger, het vitalisme wellicht wat ingetogener maar het is nog altijd een warme plek met een fijne nabuurschap en heerlijke babbels tussen passanten in onze straten. Die zien er ook goed uit, die straten (de passanten ook trouwens :)). Verzorgde gevels en voortuintjes waar wandelaars boeiende ontdekkingen kunnen doen. Ben je onlangs geraakt of gecharmeerd door iets dat op jouw pad lag te schitteren, neem er een fotootje van en stuur het naar de KKKrant. We genieten graag mee met ieders fascinatie.

Over de schoonheid van graffiti kunnen we van mening verschillen. Soms staan we paf van de uitzonderlijke kwaliteit van afbeeldingen of teksten met een boodschap die met verf of stift op openbare plaatsen aangebracht zijn. Het is kunst, jawel. Voor de creatieve 'sputters' is zelfs een volledig steegje - het Werregarenstraatje - gereserveerd in het centrum van de stad. De mysterieuze street artist Banksy wordt wereldwijd bewonderd en gekopieerd. Niet in het minst omwille van zijn geëngageerde insteek. Je vindt zijn werk zelfs in Gaza.

Onze verre voorouders krabbelden op rotswanden, de Romeinen uit de oudheid versierden muren en monumenten, er zijn massa's fresco's te ontdekken uit de middeleeuwen en meer recent nog tekenden de

Amerikaanse GI's tijdens de bevrijding overal een over de muur kijkend mannetje op de muren met de tekst 'Kilroy was here'. In een Nero-album kopieerde Marc Sleen die gewoonte: 'Beo was hier'.

Uit de Verenigde Staten kwam de trend overgewaaid om met een viltstift snel een schuilnaam op treinen en metrostellen aan te brengen. Deze 'tags' zijn een soort handtekening vergelijkbaar met de territoriumafbakening door middel van een 'geurvlag' in het dierenrijk. De subculturen van jongeren (punk, hiphop, gothic, ...) die ontstonden als gevolg van een sociaal onrustig klimaat, denk aan het Thatcherisme, brachten het taggen tot bloei.

Omwille van de overlast worden de vrolijke spuiters tegenwoordig voor wildspuiten bestraft. Om de pakkans te verkleinen grepen ze steeds meer naar de spuitbus i.p.v. de verfpot.

Het zorgt ook wel voor enige overlast. Niet alleen bruggen en openbaar vervoer worden getagd maar ook de huizen van sommige brave burgers moeten eraan geloven. Dat kunnen we duidelijk zien in de Burgstraat waar de gevels van de hoekhuizen in elke dwarsstraat overladen zijn met graffiti. Eigenaars van mooie hoekpanden bekreunen zich niet om het uitzicht en de staat van onderhoud van hun gevels om het hoekje in het smalle zijstraatje. Als de voorgevel maar blinkt.

Helaas. De bewoners van die straatjes zitten wel met de gebakken peren. De vervuiling neemt toe en begint zich exponentieel te vermeerderen. Het begint met tags, grote tags, enorme tags en dan drankblikjes, flesjes en niet alleen de hondenbaasjes laten hun diertjes uit...

Het hoeft nochtans niet veel te kosten om deze ontwikkeling terug te draaien. Zowat iedereen is het erover eens dat een stad moet vergroenen. Als de eerste tien à twintig meter zijgevel van de hoekpanden begroeid zouden worden door een mooie, sterke klimop, dan krijgen de taggers daar al geen kans meer en het oogt nog mooi ook. Ik verneem dat de stadsdiensten de graffiti gratis komen verwijderen en ook hulp verlenen bij het aanleggen van geveltuintjes. Voilà, simpel lijkt me.

Als u ongewenste graffiti op uw gevel hebt: hierbij de info om de stad te verzoeken die te komen 'uitgommén' Succes!

Daansy

CONTACTEN

Dekenij Prinsenhof vzw

Katia Vandendriessche
0474 74 05 33

Prinsenhof Cultuur vzw

Johan Vandeputte
0477 50 17 71
info@prinsenhof-gent.be

Buurthuis Zilverhof, reservaties & beheer

Leo Verlinden
0497 46 61 54
verlinden.leo@gmail.com

Wijkinspecteur is momenteel

Kristof Gazulla
Belfortstraat 4, 9000 Gent
09 266 61 30
kristof.gazulla@police.belgium.eu

Wil je nog sneller op de hoogte zijn van het reilen en zeilen in de buurt? Schrijf je dan in op **de besloten facebookgroep van de buurt:** bewoners Prinsenhof Gent. Om lid te worden vragen we je om de groepsregels in te vullen en hiermee akkoord te gaan.

Volg ook de info en agenda op de startpagina van onze website:

www.prinsenhof-gent.be.

Je kunt je er ook inschrijven voor de mailinglist, zo ontvang je een mailuitnodiging voor onze activiteiten.

Heb je informatie of suggesties voor de website, richt je tot:

Els De Smedt, **info@prinsenhof-gent.be.**

Wil je reageren op een artikel uit dit nummer van de Kleine Keizer Krant of zou je graag meewerken aan een volgend nummer? Stuur dan een berichtje naar **micHEL.vlaemminck@telenet.be.**

COLOFON

Deze Kleine Keizer Krant kwam tot stand door de inbreng van:

Patrick Cohen
Mieke De Buck
René De Herdt
Régine De Loose
Rita Godyns
Daan Hugaert
Hagewig Stinissen
Katia Vandendriessche
Michel Vlaemminck
Johan Vandeputte
Riet Wille

**DEKENIJ
PRINSEN
HOF**